

การศึกษาระบบการบริหารจัดการของครูสภาในยุคดิจิทัล

A Study on the Administration System of the Teachers' Council of Thailand in the Digital Era

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์ *

รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ **

ดร.ศุภิสรา ทดลา ***

ดร.อโนทัย แทนสวัสดิ์ ****

ดร.วาสนา วิสฤตภาภา *****

ดร.ธนภัทร จันทร์เจริญ *****

นางสาวจินตนา ปรัสพันธ์ *****

บทคัดย่อ

การศึกษาระบบการบริหารจัดการของครูสภาในยุคดิจิทัล มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลระบบการบริหารจัดการของครูสภาในอดีตถึงปัจจุบัน 2) พัฒนารูปแบบระบบการบริหารจัดการของครูสภาในยุคดิจิทัล และ 3) จัดทำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการครูสภาในยุคดิจิทัล โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 1) คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ บุคลากรของครูสภา อาจารย์มหาวิทยาลัย นักวิชาการ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามลำดับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-Test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระบบการบริหารจัดการของครูสภาในอดีตถึงปัจจุบัน แบ่งเป็น 5 ยุค ดังนี้ 1) ยุคยังไม่มีระบบบริหารจัดการที่ชัดเจน (พ.ศ. 2488-2545) 2) ยุคจัดการข้อมูลโดยใช้งานเฉพาะเครื่อง (Stand Alone) (พ.ศ. 2546) 3) ยุคใช้เครือข่าย (Network) (พ.ศ. 2547-2548) 4) ยุคใช้โปรแกรมที่เป็นระบบงานหลัก (พ.ศ. 2549-2557) และ 5) ยุคบริการข้อมูลสารสนเทศ (พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน)

2. รูปแบบระบบการบริหารจัดการของครูสภาในยุคดิจิทัล มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) จุดประสงค์ 3) การดำเนินงานซึ่งกล่าวถึงการบริหารจัดการอย่างเป็นขั้นตอนและมีความสัมพันธ์กันของระบบงานหลัก 4 ระบบ ประกอบด้วย 3.1) ระบบบริการผู้รับบริการ 3.2) ระบบบริหารสำนักงาน และ 3.3) ระบบส่งเสริมการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ที่นำไปสู่ระบบการบริหารจัดการของครูสภาในยุคดิจิทัล และ 4) การวัดและประเมินผล

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ, ครูสภาในยุคดิจิทัล

* วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

** สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

*** สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

**** สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

***** วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

***** สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

***** ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

3. ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของครูสภาในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย

- 1) แผนพัฒนาระบบการบริหารจัดการของครูสภาในยุคดิจิทัล ระยะสั้น 1 ปี และระยะยาว 4-5 ปี
- 2) เทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วย คอมพิวเตอร์และเครือข่าย รวมถึงเทคโนโลยีดิจิทัลที่นำมาใช้กับระบบสารสนเทศที่เหมาะสม
- 3) ผู้บริหารและบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการครูสภา ควรมีทักษะ ความเข้าใจ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) เพื่อการปฏิบัติงานและการทำงานร่วมกันให้มีความทันสมัย ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ
- 4) ผู้ใช้บริการ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยครูสภาควรพัฒนาช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้มีความหลากหลาย ทันสมัยและเข้าถึง ผู้ประกอบวิชาชีพครู เพื่อสร้างความเข้าใจในการใช้ระบบของการเข้าถึงบริการต่างๆ ที่นำไปสู่การใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) ทรัพยากร เป็นส่วนสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในเรื่องงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ มีการจัดสรรอัตรากำลังในการปฏิบัติงานอย่างพอเพียงเหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงาน และ
- 6) วิธีการในการบริหารจัดการของสำนักงานเลขาธิการครูสภา เป็นแนวทางในการส่งเสริมในการบริหารจัดการเป็นไปอย่างราบรื่น เช่น ปรับปรุงนโยบาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศและแนวปฏิบัติให้เหมาะสม ทันสมัย มีความคล่องตัว สอดคล้องกับการดำเนินงานไปสู่ครูสภายุคดิจิทัล

ABSTRACT

This research title is the study the Management of Administrative Systems of Teachers Council in the Digital Age. The objectives of this research were aimed; 1) To study about the data of the Management of Administrative System of Teachers Council from the past to present, 2) To develop the models of the development of the Management of Administrative System of Teachers Council in the Digital Age and 3) To create the proposal of the strategy of the development of the Management of Administrative System of Teachers Council in the Digital Age. The population is the 1) committee, subcommittee, professional, teachers of the Teachers Council, university professors, academic workers, and the group of the related persons under standard of the research is Stratified Random Sampling, select the samples by Purposive Sampling. 2) the educators select sample by Simple Random Sampling. The research instruments are document analyzer, questionnaire, and structured-interview questions. Analyze data by content analysis, frequency distribution, percentage, mean, and Standard Deviation.

The results of the research were as followed:

1. The Information Management of Administrative System of Teachers Council from the past to present found that the condition of the Management of Administrative System of Teachers Council has 5 ages which are 1) The Age of unclear the Management of Administrative System (1945) 2) The Age of Information management using Stand Alone (2003) 3) The Age of using Network (2004-2005) 4) The Age of using Program of primary work (2005-2014) , and 5) The Age of Information Service (2015-Present).

2. The models of the development of the Management of Administrative System of Teachers Council in the Digital Age has 4 components: 1) The Principial 2) The Objectives 3) The Operations which mentioned about the systematic of the Management of Administration and related to the 3 systems of primary

work composed of the 3.1) service system of service recipients, 3.2) the system of office services, and 3.3) the system of professional promotion which led to Management System of The Teachers Council in the Digital Age, and 4) Measurement and Evaluation.

3. The proposal of strategies of the development of the Management of Administrative System of Teachers Council in the Digital Age are consisted of 1) A development plan of Management System of The Teachers Council in the Digital Age for a short period: 1 year, and for a long period : 4–5 years. 2) The Digital Technology consisted of computers and network included digital technology used in the proper information service for the benefits to the operators, administrators, service recipients, and relevant persons. 3) The Administrators and the personnel of the Secretariat of the Teachers Council of Thailand have to get skills, understanding, and Digital Literacy for the modern, safe, and efficiency operations and collaborative work. 4) The service recipients and the related person whom the Teachers Council should develop various public relation channel, up to date and access to professional teachers to build understanding of access the system which leads to efficient use of the service. 5) The Resources which leads to efficient and effective of the Operations such as budget to support the operations to follow the master plan of information and communication technology. The improvement and development of the structure and the system of administration that facilitate the development of management system, the sufficient capacity is allocated to the work properly of the agency, and 6) The method of the Management of Administration for the Secretariat of the Teachers Council of Thailand such as updated policy, rules, regulations, order, announcement and proper guidelines, modern, fluent, consistent with the operation to the Teachers Council in Digital Age. The appointments of a person responsible for creating a data update mechanism to comply with new technologies and the needs of the transition.

Keywords: The Management of Administrative System, Teachers Council in the Digital Age

ภูมิหลัง

“คุรุสภา” เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนานควบคู่กับกระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช 2488 ในสมัยของนายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี และสิ้นนายทวี บุณยเกตุ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ขณะนั้นได้เกิดปัญหาวิกฤติในวิชาชีพครูเป็นอย่างมาก กล่าวคือ คนดี คนเก่ง ไม่อยากเรียนครู และครูเก่ง ครูดีมีความสามารถจำนวนมากได้ละทิ้งอาชีพครูไปประกอบอาชีพอื่นๆ ส่งผลให้ต้องมีการตราพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ขึ้น เพื่อแก้ปัญหาวิกฤติวิชาชีพครู จากสาระสำคัญในพระราชบัญญัติฉบับนี้ก่อให้เกิดการจัดตั้งสภาในกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเรียกว่า “คุรุสภา” มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีอำนาจหน้าที่ให้ความเห็นเรื่อง นโยบายการศึกษาและวิชาการศึกษาทั่วไป แก่กระทรวงศึกษาธิการ ควบคุมจรรยา และวินัยของครู รักษาผลประโยชน์ และส่งเสริมฐานะครู รวมไปถึงครอบครัวให้ได้รับความช่วยเหลือตามสมควร ส่งเสริมความรู้และความสามัคคีของครู และทำหน้าที่แทน ก.พ. เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล โดยกำหนดให้ครูทุกคนต้องเป็นสมาชิกของคุรุสภา ในปี พ.ศ. 2546 ได้มีการตราพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาขึ้นใหม่ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 มิถุนายน 2546 โดยปรับปรุงคุรุสภาเดิมตามพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 เป็นสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีชื่อเรียกเหมือนเดิมว่า “คุรุสภา” โดยกำหนดให้มีบทบาทในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับ ดูแล การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของ

วิชาชีพ รวมไปถึงการพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษา อันเป็นการยกระดับวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2555) ซึ่งต้องทำหน้าที่ในการดูแล กำกับ ติดตามและสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาทั่วประเทศนั้น แสดงให้เห็นว่าคุรุสภาเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่มีข้อมูล ข่าวสาร งานบริหาร และการบริการจำนวนมากและหลากหลายมิติ ทำให้มีระบบการทำงานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการติดต่อ ประสานงาน และให้บริการจำนวนมาก ทำให้ประสบปัญหาในการดำเนินงาน จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้บริหาร ผู้ให้บริการ และผู้เข้ารับบริการควบคู่กันไป การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในระยะเวลาเริ่มต้นย่อมประสบกับปัญหาต่างๆ อยู่บ้าง

จากเหตุและความจำเป็นดังกล่าว คุรุสภาจำเป็นต้องบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ ทันต่อ ความต้องการ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคดิจิทัล เพื่อให้สามารถบริหารจัดการข้อมูล ข่าวสาร งานบริหาร และการบริการต่างๆ ให้อำนวยความสะดวก สนองตอบความต้องการ และเกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับผู้ใช้บริการ แนวคิดการให้บริการเพื่อให้เกิดความพึงพอใจด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้รับบริการสามารถใช้บริการได้ง่ายและหลากหลายรูปแบบนี้ เป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ของการสร้างความเป็นเลิศในการให้บริการประชาชนตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2556 – 2561) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2556, หน้า 29) เพื่อให้เกิดระบบการบริหารจัดการของคุรุสภาที่มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการอำนวยความสะดวกสำหรับการเข้าถึงข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ทันต่อความต้องการ และสอดคล้องกับกระบวนทัศน์ที่เปลี่ยนแปลงไปของโลกในยุคดิจิทัล อีกทั้งสอดคล้องกับแผนพัฒนาของประเทศ

จึงเห็นเป็นการสมควรให้มีการศึกษาข้อมูลระบบการบริหารจัดการของคุรุสภาในอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแบบระบบการบริหารจัดการของคุรุสภาในยุคดิจิทัล ทั้งนี้เพื่อเป็นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการของ คุรุสภาทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้เกิดบริการภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้โดยไม่มีข้อจำกัด ทางกายภาพ พื้นที่ และภาษานำไปสู่การหลอมรวมการทำงานของภาครัฐเสมือนเป็นองค์กรเดียวกัน

คำถามการวิจัย

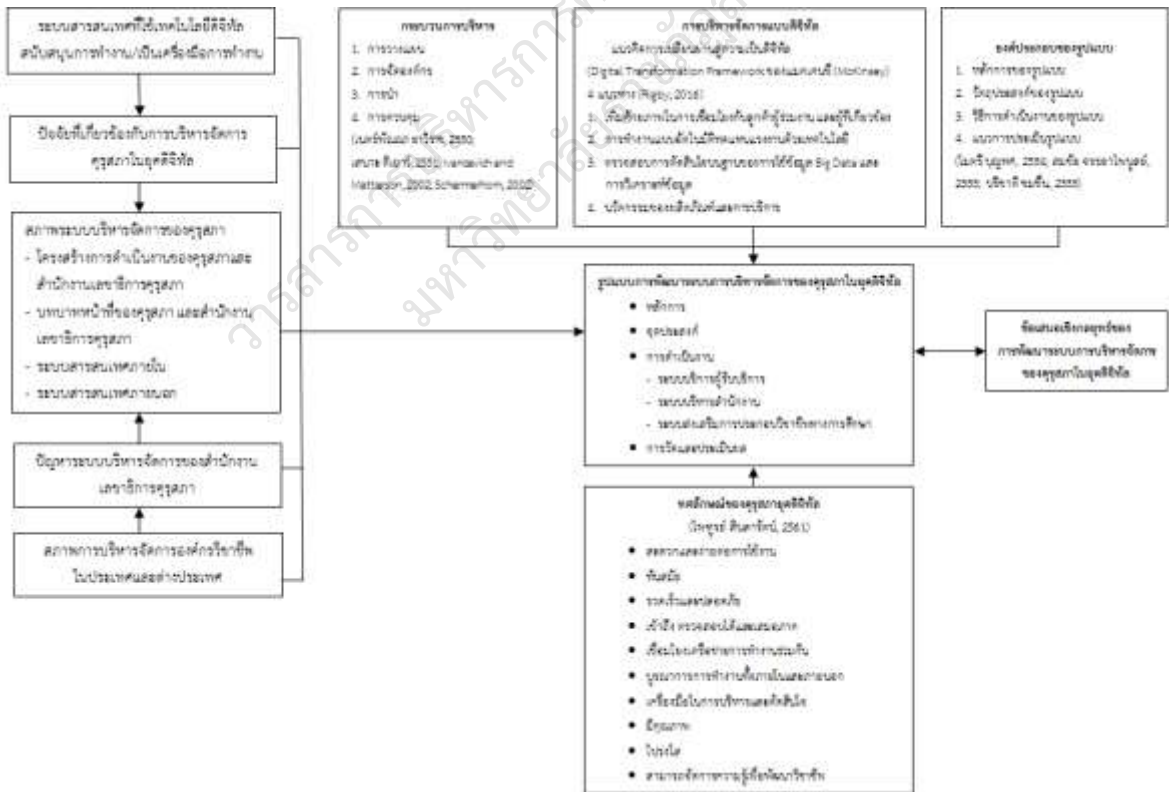
1. ข้อมูลระบบการบริหารจัดการของคุรุสภาในอดีตถึงปัจจุบันควรเป็นอย่างไร
2. ข้อมูลระบบการบริหารจัดการของคุรุสภาในอดีตถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร
3. ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของคุรุสภาในยุคดิจิทัลเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลระบบการบริหารจัดการของคุรุสภาในอดีตถึงปัจจุบัน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของคุรุสภาในยุคดิจิทัล
3. เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของคุรุสภาในยุคดิจิทัล

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ข้อ ดังนี้ วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาข้อมูลระบบการบริหารจัดการของครุสภาในอดีตและปัจจุบัน โดยศึกษาสภาพระบบบริหารจัดการของครุสภา ประกอบด้วยโครงสร้างการดำเนินงานของครุสภาและสำนักงานเลขาธิการครุสภา บทบาทหน้าที่ ระบบสารสนเทศภายในและระบบสารสนเทศภายนอก อีกทั้งศึกษาสภาพการบริหารจัดการองค์กรวิชาชีพในประเทศและต่างประเทศเพื่อเป็นกรณีศึกษาของรูปแบบการบริหารจัดการขององค์กรวิชาชีพ รวมถึงศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการครุสภาในยุคดิจิทัลและระบบสารสนเทศที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสนับสนุนการทำงานและเป็นเครื่องมือการทำงาน เพื่อเป็นแนวทางในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของครุสภาในยุคดิจิทัล โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อที่ 1 มาสร้างเป็นรูปแบบระบบการบริหารจัดการของครุสภาในยุคดิจิทัล โดยสังเคราะห์ลักษณะหรือแนวทางในการดำเนินงานที่โดดเด่นของระบบการบริหารจัดการของครุสภาในยุคดิจิทัลที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทการทำงานของครุสภาในปัจจุบัน ในระบบงานหลัก 3 ระบบ คือ 1) ระบบบริการผู้รับบริการ 2) ระบบบริหารสำนักงาน และ 3) ระบบส่งเสริมการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งหลักของการสร้างรูปแบบประกอบด้วยกระบวนการบริหาร การบริหารจัดการแบบดิจิทัล องค์ประกอบของรูปแบบ และวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของครุสภาในยุคดิจิทัล โดยนำข้อมูลที่ได้จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 มาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาเป็นข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ในการบริหารจัดการของครุสภาในยุคดิจิทัล แสดงได้ดังภาพที่ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัย นักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มบุคคลตามดุลพินิจของผู้วิจัยภายใต้มาตรฐานการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัย นักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มบุคคลตามดุลพินิจของผู้วิจัย เลือกกกลุ่มตัวอย่างภายใต้มาตรฐานการวิจัยแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และเลือกกลุ่มตัวอย่างของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคุรุสภา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured-Interview Questions)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ผู้วิจัยได้ออกแบบขั้นตอนการดำเนินการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เป็น 3 ขั้นตอน และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลระบบบริหารจัดการของคุรุสภาทั้งในอดีตและปัจจุบัน ข้อมูลการบริหารจัดการขององค์กรวิชาชีพทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการคุรุสภาในยุคดิจิทัล และความคาดหวังในการบริหารจัดการของคุรุสภาในอนาคต
2. ในส่วนของการเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม จะออกหนังสือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
3. ติดต่อบริษัทเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล ในการเก็บข้อมูลจะอธิบายถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำแบบสอบถาม การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม

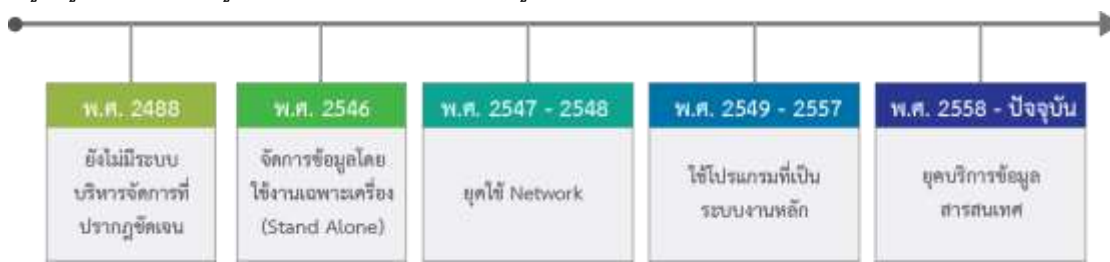
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และใช้ t-test ชนิด Dependent Samples. ในการวิเคราะห์ความแตกต่างของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการของคุรุสภา

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพ ปัญหา และผลการบริหารจัดการของคุรุสภาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาวิชาชีพของคุรุสภาข้างต้น สามารถแบ่งระบบการบริหารจัดการของคุรุสภาออกเป็น 5 ยุค ดังนี้ 1) ยุคยังไม่มีระบบบริหารจัดการที่ชัดเจน (พ.ศ. 2488) 2) ยุคจัดการข้อมูลโดยใช้งานเฉพาะเครื่อง (Stand Alone) (พ.ศ. 2546) 3) ยุคใช้เครือข่าย (Network) (พ.ศ. 2547-2548) 4) ยุคใช้โปรแกรมที่เป็นระบบงานหลัก (พ.ศ. 2549-2557) และ 5) ยุคบริการข้อมูลสารสนเทศ (พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน) การพัฒนาไม่สอดคล้องกันกับความต้องการที่ต้องการความรวดเร็วและมีอิสระ บุคลากรในจุดบริการในเขตพื้นที่ต่างๆ ทุกเขตพื้นที่การศึกษาขาดกลไก

ที่จะดูแลประสานงานกันอย่างต่อเนื่องทำให้การปฏิบัติงานไม่รวดเร็วและไม่เต็มที่ มีวิธีบริหารจัดการข้อมูลเพื่อการตัดสินใจและเพื่อการดำเนินงานของผู้บริหารไม่มากพอ ข้อมูลที่มีอยู่ยังกระจัดกระจายและอยู่ในรูปของกระดาษไม่ได้ อยู่ในรูปแบบไฟล์ข้อมูลที่พร้อมใช้งาน เรียกว่าข้อมูลได้ แต่ยังไม่พึงพอใจ ไม่ทันห่วงที่ต่อการนำไปใช้ยังและยังไม่ดีพอ

ภาพประกอบ 2 แสดงแนวคิดการแบ่งยุคการบริหารจัดการของครุสภาในอดีตและปัจจุบัน

2. จากแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของครุสภาในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ลักษณะหรือแนวทางในการดำเนินงานที่โดดเด่นของระบบการบริหารจัดการของครุสภาในยุคดิจิทัลที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทการทำงานในระบบงานหลัก 3 ระบบคือ 1) ระบบบริการผู้รับบริการ 2) ระบบบริหารสำนักงาน และ 3) ระบบส่งเสริมการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ตามแนวคิดของ ไพฑูริย์ สินลารัตน์ (2561) เรียกว่า “ทศลักษณ์ของครุสภาในยุคดิจิทัล” คือ ระบบการบริการผู้รับบริการ ต้องมีลักษณะสำคัญ คือ 1) สะดวกและง่ายต่อการใช้งาน 2) ทันสมัย 3) รวดเร็วและปลอดภัย 4) เข้าถึง ตรวจสอบได้และเสมอภาค ระบบการบริหารสำนักงาน ต้องมีลักษณะสำคัญ คือ 5) เชื่อมโยงเครือข่ายการทำงานร่วมกัน 6) บูรณาการการทำงานทั้งภายในและภายนอก 7) เครื่องมือในการบริหารและตัดสินใจ 8) มีคุณภาพ 9) โปร่งใส และระบบส่งเสริมการประกอบวิชาชีพ ต้องมีลักษณะสำคัญ คือ 10) สามารถจัดการความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ ผลการดำเนินการดังกล่าวทำให้ได้รูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของครุสภาในยุคดิจิทัล ดังนี้

หลักการ

1. เพิ่มศักยภาพในการบูรณาการข้อมูลของผู้บริหาร บุคลากร ผู้รับบริการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก
2. ตรวจสอบ วิเคราะห์ และตัดสินใจบนฐานข้อมูลการปฏิบัติงานจริงเพื่อการบริหารจัดการของครุสภาด้วยระบบดิจิทัล
3. ประยุกต์เทคโนโลยีในการทำงานแบบอัตโนมัติโดยใช้นวัตกรรมของการบริหารและการบริการเพื่อประหยัด ปลอดภัย ยั่งยืน มีส่วนร่วม และรับผิดชอบต่อสังคม

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบการให้บริการผู้รับบริการ บุคลากรและผู้บริหารให้เกิดความสะดวก ทันสมัย รวดเร็ว เสมอภาคและเข้าถึงโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
2. เพื่อพัฒนาระบบบริหารสำนักงานให้สามารถบูรณาการ เชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือ และใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารให้เกิดคุณภาพด้วยความโปร่งใสโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
3. เพื่อพัฒนาระบบส่งเสริมการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้สามารถพัฒนาวิชาชีพโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

การดำเนินงาน

1. ระบบบริการผู้รับบริการ ประกอบด้วย ระบบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ระบบค่าธรรมเนียมการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ระบบข้อมูลผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ระบบขึ้นทะเบียนรับ

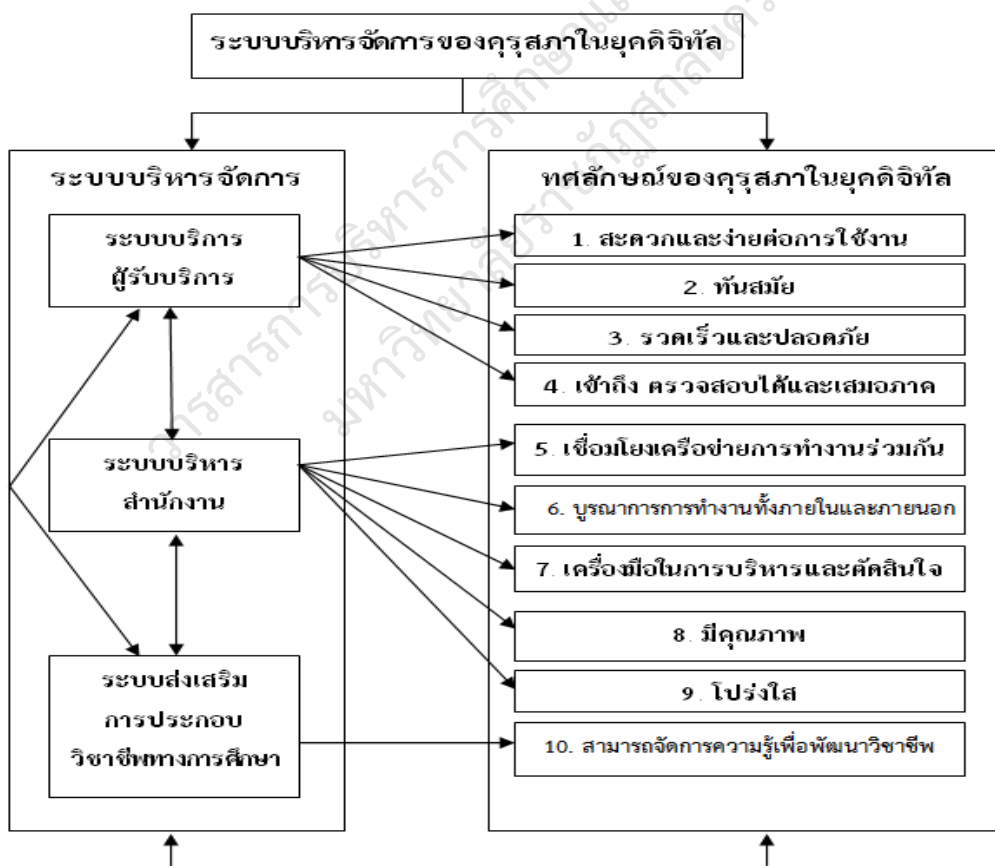
ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และระบบต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อความสะดวกและง่ายต่อการใช้งาน ทันสมัย รวดเร็วและปลอดภัย ตลอดจนเข้าถึงตรวจสอบได้และเสมอภาค

2. ระบบบริหารสำนักงาน ประกอบด้วย ระบบบริหารงานกลาง ระบบบริหารงานบุคคล ระบบงานการเงินและบัญชี ระบบนโยบาย แผนงาน งบประมาณ ติดตามและประเมินผล ระบบงานวิจัย ระบบงานวิเทศสัมพันธ์ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบงานสื่อสารองค์กร ระบบงานวิทยบริการ ระบบงานพัสดุและอาคารสถานที่ และระบบงานการประชุมและประสานงาน โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายการทำงานร่วมกัน บูรณาการการทำงานทั้งภายในและภายนอก เป็นเครื่องมือในการบริหารและตัดสินใจ รวมถึงมีคุณภาพ โปร่งใส

3. ระบบส่งเสริมการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ประกอบด้วย ระบบมาตรฐานวิชาชีพ ระบบยกย่องวิชาชีพ ระบบพัฒนาวิชาชีพ และระบบจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อสามารถจัดการความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ

การวัดและประเมินผล

ประเมินผลความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบและผู้รับบริการโดยสังเกต สอบถาม และสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบบริการผู้รับบริการ ระบบบริหารสำนักงาน และระบบส่งเสริมการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา โดยเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการประเมินผล เช่น Google forms เป็นต้น

ภาพประกอบ 3 ระบบบริหารจัดการของครูสภาในยุคดิจิทัล

3. ผลการจัดทำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของครุสภาในยุคดิจิทัล

1. แผนพัฒนาระบบการบริหารจัดการของครุสภาในยุคดิจิทัล ระยะสั้น 1 ปี ประกอบด้วย 8 แผน 9 โครงการย่อย ระยะยาว 4-5 ปี ประกอบด้วย 2 แผน 3 โครงการย่อย
2. เทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วย คอมพิวเตอร์และเครือข่าย รวมถึงเทคโนโลยีดิจิทัลที่นำมาใช้กับระบบสารสนเทศที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหาร ผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้อง
3. ผู้บริหารและบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการครุสภา ควรมีทักษะ ความเข้าใจ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) เพื่อการปฏิบัติงานและการทำงานร่วมกันให้มีความทันสมัย ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ
4. ผู้ใช้บริการและบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยครุสภาควรพัฒนาช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้มีความหลากหลาย ทันสมัย และเข้าถึงผู้ประกอบการวิชาชีพครู เพื่อสร้างความเข้าใจในการใช้ระบบของการเข้าถึงบริการต่างๆ ที่นำไปสู่การใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ทรัพยากร เป็นส่วนสนับสนุนให้การพัฒนาระบบการบริหารจัดการของครุสภาในยุคดิจิทัลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งตัวอย่างของทรัพยากร เช่น งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบของการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ มีการจัดสรรอัตรากำลังในการปฏิบัติงานอย่างพอเพียงเหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงาน
6. วิธีการในการบริหารจัดการของสำนักงานเลขาธิการครุสภา ซึ่งเป็นแนวทางในการส่งเสริมในการบริหารจัดการเป็นไปอย่างราบรื่น เช่น ปรับปรุงนโยบาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศและแนวปฏิบัติให้เหมาะสม ทันสมัย มีความคล่องตัว สอดคล้องกับการดำเนินงานไปสู่ครุสภายุคดิจิทัล การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการสร้างกลไกปรับปรุงข้อมูลเพื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีใหม่ๆ และความต้องการของการใช้งานที่เปลี่ยนไป

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยจะนำเสนอใน 3 ประเด็น คือ ประเด็นแรก การศึกษาข้อมูลระบบการบริหารจัดการของครุสภาในอดีตถึงปัจจุบัน ประเด็นที่สอง รูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของ ครุสภาในยุคดิจิทัล และประเด็นที่สาม ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของครุสภาในยุคดิจิทัล ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลระบบการบริหารจัดการของครุสภาในอดีตถึงปัจจุบัน พบว่า ระบบวางแผนการทำงานยังยึดติดกับระบบงานของกระทรวงหรือระบบราชการซึ่งมีความล่าช้าไม่สอดคล้องกับระบบเทคโนโลยี การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการของครุสภาจึงแบ่งออกเป็นช่วงเวลาตามการเกิดขึ้นและพัฒนาการของเทคโนโลยีจะทำให้เราเข้าใจการดำเนินงานของครุสภาได้ดีขึ้นและเป็นแนวทางที่จะพัฒนา ซึ่งการแบ่งในแนวนี้อสอดคล้องกับฮิกกินส์ (Higgins, 1995, pp.106-342) ที่กล่าวว่า องค์การนวัตกรรมมีองค์ประกอบที่ สำคัญ 7 ประการ ตามแนวคิด 7S ของ McKinsey ซึ่ง 1 ในองค์ประกอบได้กล่าวถึงด้านโครงสร้าง (Structure) การพัฒนาหรือปรับปรุงโครงสร้างองค์การให้ส่งเสริมต่อการเป็นองค์การนวัตกรรม จะต้องคำนึงถึงหลักการที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1) การออกแบบงาน 2) การกระจายอำนาจในการทำงาน 3) การทำงานเป็นทีม 4) ผู้จัดการจะต้องขยายการควบคุม และ 5) การให้มีส่วนร่วมในการทำงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจเรื่องเทคโนโลยี
2. รูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของครุสภาในยุคดิจิทัล มีองค์ประกอบ 4 ประการ นำไปสู่ระบบย่อย ที่เกี่ยวข้องกันกับ ผู้รับบริการ การบริหารสำนักงาน และการส่งเสริมการประกอบวิชาชีพ ซึ่งส่งเสริมให้

การบริหารจัดการของครูสภาในยุคดิจิทัลที่บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรสอดคล้องกับแนวคิด Digital Transformation (OECD, 2016, p. 9) และ แฟรงค์ (Fang, 2002, p. 19) ที่กล่าวว่าองค์กรควรนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้อย่างเหมาะสม เพื่อประโยชน์ต่อผู้รับบริการผ่านผลิตภัณฑ์หรือการบริการที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่มีความเฉพาะและเหมาะสมกับแต่ละบุคคล ช่วยประหยัดเวลาและงบประมาณ รวมถึงการให้บริการที่มีผลิตภาพสูง ลดการใช้แรงงาน มีระดับความพึงพอใจสูง เพื่อสร้างให้เกิดความเชื่อมั่นและความผูกพันต่อผลิตภัณฑ์และการให้บริการ ในภาครัฐ Digital Transformation จะเป็นการเปลี่ยนผ่านรูปแบบการให้บริการภาครัฐไปสู่การเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) ซึ่งจะเป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อให้บริการประชาชนและภาคธุรกิจสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการบริการของรัฐได้อย่างสะดวก รวมถึงการตรวจสอบคุณภาพของการให้บริการภาครัฐ เปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตยและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างรัฐและประชาชน

3. ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เป็นข้อเสนอที่ครูสภาควรจะดำเนินการเพื่อให้การดำเนินงานของครูสภาเข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบโดยสำนักงานเลขาธิการครูสภาต้องวางแผนดำเนินการอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะของการนำผลวิจัยไปใช้

- 1.1 ให้ความรู้ความเข้าใจกับผู้บริหารและบุคลากรของครูสภาทุกคนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ใหม่ในเชิงดิจิทัล
- 1.2 จัดวางระบบ พัฒนาโครงสร้างทางเทคโนโลยีโดยการนำเครื่องมืออุปกรณ์ทางดิจิทัลเข้ามาใช้ในสำนักงาน
- 1.3 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการสนับสนุนงบประมาณที่จำเป็นอย่างเพียงพอและทันทีทันใด
- 1.4 มีการติดตามและประเมินผลการปรับบทบาทของครูสภาเข้าสู่ยุคดิจิทัล
- 1.5 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่บทบาทและงานใหม่ๆ ของครูสภาต่อสังคมและนานาชาติ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 วิจัยภาพลักษณ์และผลที่มีต่อผู้รับบริการของครูสภาในยุคดิจิทัล
- 2.2 ศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของครูสภาในยุคดิจิทัลกับการดำเนินงานของครูสภาในประเทศเพื่อนบ้าน
- 2.3 ศึกษาผลสัมฤทธิ์และผลลัพธ์ของการใช้ดิจิทัลในระบบของครูสภา
- 2.4 ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการของครูสภาในยุคดิจิทัล
- 2.5 วิจัยประเมินผลการดำเนินงานในระหว่างการนำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2546). *พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546*. [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%CA64/%CA64-20-2546-a0001.htm>. (สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2560).
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2550ก). *พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สทศ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2555). *ความเป็นมา*. [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://www.ksp.or.th/ksp2013/profile/index.php?l=th&tid=2&mid=12&pid=10>. (สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2560).
- Fang, Z. (2002). *E-Government in Digital Era: Concept, Practice, and Development*. [online]. Available from: <http://www.journal.au.edu/ijcim/2002/may02/article1.pdf>. [accessed 2017 April 6].
- Higgins, James M. (1995). *Innovate or Evaporate: Test&Improve Your Organization's IQ-Its Innovation Quotient*. New York: New Management Publishing Company.
- OECD. (2016). *Digital Government Strategies for Transforming Public Services in the Welfare Areas*. [online]. Available from: <http://www.oecd.org/gov/digital-government/Digital-Government-Strategies-Welfare-Service.pdf>. [accessed 2017 April 6].